

Opinions of academic staff about distance education¹

Akademik personelin uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri

Mehmet Fatih Barış¹
Pınar Çankaya²

Abstract

It is of great importance to explore the opinions of learners and academic staff about distance education for institutions which aim to apply it in order to identify the institutional readiness and make necessary preparations in addition to improve the quality of education for the institutions which has already running distance education.

The purpose of this study is to find out the views of academic staff on distance education who lecture via distance education at Namık Kemal University (NKU). A total of 33 academic staff teach the Common Compulsory Courses (OZD) via distance education at NKU. 15 of the participants (45.45%) took place in the current study. The obtained data were analysed based on content analysis which is one of the qualitative data analysis method. The participants generally reported that theoretical or verbal courses can be given through distance education, however the courses which require practice and interaction cannot. While the recurrent themes in the data set regarding positive aspects of distance education were time-place independent (Anywhere-Anytime), the opportunity for reviews, and enriched content, lack of interaction, lack of attendance of learners and its decreasing the importance of the courses were identified as negative sides. As for the effect of distance education on student

Özet

Uzaktan öğretim yapan kurumların, sundukları eğitimin kalitesini artırmaları için, uzaktan eğitime yeni başlayacak kurumların da gerekli hazırlıkları iyi bir şekilde yapabilmeleri için konuya ilişkin öğrenci, öğretim elemanı görüşleri almaları kurumsal hazırbulunuşluk düzeylerini tespit etmeleri açısından önemlidir.

Bu çalışmanın amacı, Namık Kemal Üniversitesi'nde (NKÜ) şuanda uzaktan eğitim yolu ile ders veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerini almaktır. Araştırmaya NKÜ de Ortak Zorunlu Dersleri (OZD) uzaktan eğitim yolu ile veren toplam 33 öğretim elemanından 15'i (%45,45) katılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin incelenmesinde nitel veri analizi yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Katılımcılar genel olarak teorik veya sözel derslerin uzaktan eğitim yolu ile verilebileceğini ancak uygulamalı derslerin ve etkileşim gerektiren derslerin uzaktan eğitim yolu ile verilemeyeceğini ifade etmişlerdir. Uzaktan eğitimin olumlu yönleri olarak zaman ve mekândan bağımsız olması, tekrar imkanı sunması ve zengin içerik sunulması temaları öne çıkarken, olumsuz yön olarak etkileşim eksikliği, derse katılımın az olması ve öğrencilerin gözünde dersin önemini azaltması temaları ağırlık kazanmıştır. Uzaktan eğitimin öğrenci motivasyonuna etkisi konusunda ise katılımcılar genellikle olumlu kanaate sahipken öz denetim

¹ Assist. Prof. Dr., Namık Kemal University, Vocational School of Technical Sciences, Tekirdag, TURKEY, mfbaris@nku.edu.tr

² Lect., Namık Kemal University, School of Foreign Languages, Tekirdag, TURKEY, pcankaya@nku.edu.tr

motivation, while participants reported generally positive opinions, regarding self-autonomy they stated negative views because of the current student profiles. Distance education was claimed to increase the awareness of learners and make them responsible for their own learning, additionally to strengthen self-control as the attendance to online courses is optional. In general, it was supported as a positive effect on the instructor roles. In this study, the most reported theme as the most powerful side of distance education was time and place independence. Additionally, technological flaws, lack of interaction, the decreasing of motivation, lack of practice, lack of hardware and difficulty of control were identified as weaknesses.

It is considered that the findings of the study could guide the institutions which apply distance education and shed light on further research studies. For the institutions who will start distance education it is strongly suggested that necessary preparations should be made in order to increase readiness level of learners and instructors, develop content and prevent possible technical problems before applying distance education. Providing academic staff with in-service training, getting feedback during the distance education and making necessary changes will improve the quality of education offered.

Keywords: Distance education; distance learning; academic staff opinion; student motivation; instructor roles.

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

Giriş

Değişen dünyada, teknoloji insanların ilgisini çekmekte ve sadece kişisel amaçlarla değil eğitim amaçlı kullanımı da hızla artmaktadır. Teknolojinin, özellikle bilgisayar ve teknolojilerinin eğitime entegrasyonu nispeten yeni bir olgudur ve öğrenme kalitesini artıracığı kabul edilmektedir (Chapelle, 2003; Blake, 2007). Araştırmacılar eğitimde teknoloji kullanımıyla ve son 20 yıldır öğrenme süreçlerinin etkilemesiyle özel olarak ilgilenmektedirler (Geray, 2007; Yunus, 2007). Bu bağlamda, bilgi ve iletişim teknolojilerinde devam eden gelişmeler çevrimiçi öğrenme, e-öğrenme, uzaktan eğitim, web tabanlı öğrenme gibi yeni terimlerin ortaya çıkmasına yol açmıştır (Ally, 2004; Akt: Adnan & Boz 2015). Özellikle uzaktan eğitim 25 yıldır eğitimde önemli bir rol oynamıştır (Bates, 1999).

konusunda mevcut öğrenci profilinden dolayı olumsuz kanaat bildirmişlerdir. Genel olarak öğretici rollerine olumlu katkı sağlayacağı kanaati ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada zaman ve mekandan bağımsızlık en güçlü yön olarak karşımıza çıkmıştır. Uzaktan eğitimin zayıf yanları olarak da teknolojik aksaklıklar, etkileşimi azaltması, motivasyonu düşürmesi, uygulama yapılamaması, donanım eksikliği, sosyal hayattan uzaklaştırması ve kontrol zorluğu temaları ortaya çıkmıştır.

Elde edilen bulguların şuanda uzaktan eğitim yapan kurumlara rehberlik edeceği, bu konuda çalışma yapacak olan araştırmacılara ışık tutacağı düşünülmektedir. Uzaktan eğitim yapacak olan kurumların, öğreticilerin ve öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerini artırma, içerik hazırlama ve muhtemel teknik aksaklıkların önünü alma konusunda gerekli ön hazırlıkları yaptıktan sonra uzaktan eğitime başlamaları daha uygun olacaktır. Hizmetiçi eğitimlerle öğretim elamanlarının desteklenmesi ve uzaktan eğitim süresince geri bildirimler alınarak gerekli değişikliklerin yapılması da sunulan eğitimin kalitesini artıracaktır.

Anahtar kelimeler: Uzaktan eğitim; akademik personel görüşleri; öğrenci motivasyonu; öğretici roller.

Alanyazın taraması olarak öncelikle uzaktan eğitimle ilgili genel çalışmalar ele alınmış devamında uzaktan eğitimle ilgili farklı gruplara yönelik yapılan deneysel çalışma ve araştırmalar incelenmiştir.

Uzaktan Eğitim

Dünya bilgi ve iletişim çağında ilerlerken büyük faydalar ve fırsatlar sunan teknolojinin hayatın her alanında kullanılması kaçınılmazdır. Uzaktan eğitim de sunduğu esnek öğrenme ortamlarından dolayı umut verici bir yenilik olarak düşünülmektedir (Allen et al., 2010). Uzaktan eğitimin en göze çarpan yanı zaman ve mekandan bağımsız oluşudur (Rüzgar, 2004). Gülbahar (2009) uzaktan eğitimi, “birbirinden farklı yerlerde bulunan öğrenci, öğretmen ve eğitim materyallerinin bilişim teknolojileri kullanılarak bir araya getirilmesiyle gerçekleştirilen kurumsal eğitim faaliyeti” olarak tanımlamıştır (Topu vd., 2011). Daha kapsamlı bir tanıma göre uzaktan eğitim, “zaman ve mekandan tamamen bağımsız, öğrencinin ve öğretim üyesinin kampüse gelme zorunluluğu olmadan, mevcut bilgisayar teknolojileri kullanılarak sanal ortamda, canlı, sesli, görüntülü ve interaktif olarak derslerin işlendiği; katılımcının istediği zaman bunları tekrar tekrar görüntüleyebileceği, kaynak bilgilerine ulaşabileceği bir üniversite eğitiminin verildiği; günümüz şartlarında eğitim ve öğretimin hızla bilgisayar ortamına geçtiği akılcı, çağdaş, yenilikçi bir eğitim sistemidir” (Kılıç ve Seyis, 2014).

Şekil 1. Uzaktan eğitim (Kaynak: <http://reis-art.deviantart.com/art/VETOR-Distance-Education-177776722>; Son erişim: 06.07.2015)

Uzaktan eğitim, öğrenen ve öğretenlere birçok farklı kaynağa erişim, farklı öğrenme-öğretme stilleri, kendi kendine öğrenme, zaman ve mekandan bağımsız olarak her yerde her zaman içeriklere ulaşabilme imkanı sunar (Chakanyuka vd., 2008). Bize göre uzaktan eğitim, bilgi ve iletişim teknolojilerinin en üst seviyede kullanıldığı, kişiye özel öğrenme imkanı ve materyali sunan, sunulan kaynaklara zaman ve mekandan bağımsız erişilebilen bir eğitim şeklidir (Şekil 1). Gelişen teknolojiyle birlikte eğitim kurumlarında uzaktan eğitimin kullanılması neredeyse kaçınılmazdır. İşman ve arkadaşlarına (2004) göre, eğitim kalitesindeki düşüklük, fiziksel imkanların yetersizliği, hızlı nüfus artışı ve ekonomik koşullar bazı bölgelerde uzaktan eğitim uygulanmasının sebepleridir. Türkiye’de de derslik sıkıntısı, birçok üniversitede özellikle Ortak Zorunlu Dersleri (OZD) uzaktan eğitim yolu ile verilmesinin başlıca sebebidir.

Uzaktan eğitimin etkin bir şekilde uygulanması öncelikle eğitimcilerin tutumlarına bağlıdır (İbrahim & Silong, 1997). Bu sebeple teknolojinin, öğrenme ve öğretmede fonksiyonel bir araca dönüşmesinde öğretmenlerin rolü büyüktür. Willis’e göre (1996) uzaktan eğitiminin başarısı akademik personelin gayretlerine bağlıdır. Hangi teknolojik araç kullanılırsa kullanılsın programı planlayan, öğrenme materyallerini geliştiren, programı yöneten ve değerlendiren öğreticidir. Beaudoin’in (1990) iddia ettiği gibi, öğretmenlerin öğretim materyali tasarlama ve planlama süreci gibi yukarıda bahsedilen tüm bu rolleri gerçekleştirmek için yeni beceriler geliştirmeleri gerekir. Bu sebeple öğretmenlerin bu yeterlilikleri kazanması için eğitimler ve hizmetiçi kurslar düzenlenmesi gerekir (Chakanyuka, vd., 2008).

Uzaktan Eğitimle İlgili Araştırma ve Çalışmalar

Uzaktan eğitimin daha etkili kullanılabilmesi için bu alanda birçok çalışma yapılmıştır. Farklı amaçlarla yapılan bu çalışmaların bazıları öğretmen ve öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarını incelerken (Chakanyuka vd., 2008; Topu, vd., 2011; Çetin vd., 2013; Yalman & Kutluca, 2013; İnan,2013; İşman, vd., 2004) bazıları da uygulama sürecinde karşılaşılan sorunları ve kaygıları belirlemek üzere gerçekleştirilmiştir (Özköse vd., 2013; Geray, 2007 ; Gülbahar, 2009).

Uzaktan eğitime yönelik çalışmalar arttıkça bu çalışmalarda kullanılmak üzere çeşitli anket ve ölçeklere ihtiyaç da artmıştır. Örneğin, Uzaktan Eğitim Öğrenme Ortamları Anketi (Distance Education Learning Environments Survey-DELES) geliştirilmiştir (Walker & Fraser, 2005). Çalışma, yüksek kalitede uzaktan eğitimde öğrenci etkileşimi ve işbirliğinin önemine ve uzaktan eğitimde öğrenme ortamının öğrenci memnuniyetine pozitif etkisinin olduğunun anlaşılmasına katkı sağlamıştır. Yalman ve Kutluca'nın (2013) matematik öğretmeni adaylarının uzaktan eğitim sistemi hakkındaki yaklaşımlarını belirlemek amacıyla gerçekleştirdikleri araştırma sonucunda öğretmen adaylarının, farklı değişkenlerine göre uzaktan eğitime yönelik tutumlarında anlamlı bir fark bulunmazken, kurumlarının fiziki ortam açığını kapatmada uzaktan eğitimin kullanılabileceğini görüşü ortaya çıkmıştır. Web tabanlı öğretimle ilgili yapılan bir başka çalışmada akademik personelin web tabanlı öğretimi faydalı bulduğu ancak bilgi ve deneyim eksikliği olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Çetin vd., 2013).

Öğretim üyelerinin çevrimiçi matematik öğretimi konusuna bakışlarını nitel bir yaklaşımla ele alan bir başka çalışmada, öğretmenlerin yüz yüze sınıf ortamı ile çevrimiçi teknolojilerin birbirlerini tamamlayıcı olarak kullanıldığı karma bir yaklaşımın matematik öğretimi için daha etkin olacağını düşündükleri belirlenmiştir (Adnan ve Boz, 2015). Bawane ve Spector (2009) öğretim elemanlarının uzaktan eğitimdeki rolü üzerine bir çalışma yapmıştır. Çalışma sonucunda, uzaktan eğitimde öğretim elemanlarının alan uzmanı, değerlendirici, teknoloji uzmanı, danışman veya araştırmacı gibi rolleri aldığı ortaya çıkmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Namık Kemal Üniversitesi'nde (NKÜ) Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Türk Dili ve Yabancı (İngilizce) derslerini uzaktan eğitim yolu ile veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerini alarak bu görüşler doğrultusunda, NKÜ'nin ve diğer üniversitelerin uzaktan eğitim çalışmalarına destek olmaktır. Bu amaçla hazırlanan ankette demografik bilgilerin yanında katılımcıların uzaktan eğitim bilgi ve deneyimleri, uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönlerine ilişkin görüşleri, uzaktan eğitimin öğrenci motivasyonu ve öz denetimine etkisi hakkındaki görüşleri sorulmuştur. Ayrıca uzaktan eğitimin öğretici rollerine etkisi, güçlü ve zayıf yanları ile eğitimin kalitesine katkı sağlayıp sağlamadığı konularında katılımcı görüşleri alınmıştır.

Yöntem

Araştırma Grubu

Araştırmaya katılan akademik personel grubunun cinsiyet, iş deneyimi ve çalıştıkları birime göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir. NKÜ de Ortak Zorunlu Dersleri (OZD) uzaktan eğitim yolu ile veren toplam 33 öğretim elemanı bulunmaktadır. Bu 33 kişiden 15'i (%45,45) çalışmaya katkı sunmuştur. Araştırma grubu oluştururken hâlihazırda uzaktan eğitim veren öğretim elemanları tercih edilmiştir. Bu tercihin sebebi uzaktan eğitim konusunda bilgisi olan ve bu eğitim şeklini kullanan bireylere ulaşmaktır. Bu bağlamda, amaçlı örnekleme yöntemleri arasından ölçüt örnekleme seçilmiştir. Öğretim elemanlarının araştırmaya katılmasında gönüllülük esası gözetilmiştir. Katılımcıların %46,66'sı (f=7) kadın, %53,34 (f=8) erkektir.

Tablo 1. Katılımcıların cinsiyet, iş deneyimi ve çalıştığı birime göre dağılımı

		Katılımcı Sayısı
Cinsiyet	Kadın	7
	Erkek	8
Kurum	Meslek Yüksekokulu	6
	Fakülte	5
	Rektörlük Kadrosu	4
İş Deneyimi	1-5 yıl	2
	6-10 yıl	4
	16-20 yıl	4
	21 yıl ve üzeri	5

Tablo 1’de görüldüğü üzere katılımcıların 6’sı meslek yüksekokulu, 5’i fakülte, 4’ü rektörlük kadrosunda görev yapan akademik personeldir. 10 yıl ve üzeri görev yapanların tecrübeli olduğu kabul edilirse, katılımcıların %60’ı (f=9) tecrübeli öğretim elemanlarıdır. Ayrıca katılımcıların tamamı 1-2 yıldır uzaktan eğitim yolu ile ders vermektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırma verileri 2014-2015 öğretim yılında uygulanan ve iki bölümden oluşan bir anket uygulanarak elde edilmiştir. Birinci bölümde katılımcıların cinsiyet, unvan ve iş deneyimi gibi demografik bilgileri yer almaktadır. İkinci bölüm, alanyazın taranarak benzer çalışmalarda kullanılan anket ve ölçeklerden (Süer vd., 2005; Adnan & Boz, 2015; İşman vd., 2004; Çetin vd., 2013) yola çıkılarak araştırmacılar tarafından hazırlanan ve alan uzmanlarından görüş alınarak son hali verilen 2 adet kapalı, 8 adet açık uçlu sorudan oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması

Verilerin çoğunluğu Google anket aracı kullanılarak oluşturmuş çevrimiçi formlar aracılığıyla toplanmıştır. Söz konusu formun bağlantı adresi katılımcılara e-posta yoluyla ulaştırılmıştır. Bazı katılımcılar ise kağıt tabanlı anket formlarını kullanarak araştırmaya katkı sunmuşlardır. Katılımın gönüllük esaslı olduğu ve elde edilen verilerin araştırma haricinde kullanılmayacağı katılımcılara bildirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin incelenmesinde nitel veri analizi yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizinin temel amacı, toplanan verilerin içindeki asıl gerçekleri ortaya çıkarmaktır. Bu bağlamda içerik analizinde yapılan işlemler, birbirine benzeyen verileri belirlenen temalar (kategori) altında toplamak ve bunları okuyucunun anlayabileceği şekilde düzenleyip yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Çalışma kapsamında araştırmacılar önce tek başlarına araştırmada kullanılan anketteki açık uçlu sorulardan elde edilen verileri taramıştır. Tarama işlemi anketteki her bir soru için ayrı ayrı yapılarak temalar belirlenmiştir. Araştırmacıların oluşturdukları temalar karşılaştırılarak görüş birliğine varılan ve görüş birliği oluşmayan temalar belirlenmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik, araştırma sonuçlarının inandırıcılığını sağlamak (veya artırmak) için kullanılan en önemli iki ölçüttür (Saban, 2008). Bu araştırmada iki araştırmacı ve bir uzman değerlendirme yapmış ve bu değerlendirmeler karşılaştırılmıştır. Nitel çalışmalarda, uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumun %90 ve üzeri olduğu durumlarda istenilen düzeyde bir güvenilirlik elde edilmiş olur (Saban, 2008). Araştırma verilerinin güvenilirliği Miles ve Huberman (1994) tarafından ortaya konan Görüş Birliği / (Görüş Birliği+Görüş Ayrılığı)*100 formülü ile $(p)=45/(45+5)\times 100=\%90$ olarak hesaplanmıştır. Ayrıca ortaya çıkan temalar ve alt temalar incelendiğinde iç tutarlılığın olduğu görülmüştür. Kişilerin bakış açısını ve görüşlerini yansıtmak için alıntılara yer verilmiştir. Katılımcılar “K” harfi ve numara verilerek kodlanmıştır (K1, K2, K3, ...).

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, Namık Kemal Üniversitesi'nde OZD'yi uzaktan eğitim yolu ile veren öğretim elemanları ile sınırlıdır. Araştırmanın kapsamı araştırmacılar tarafından hazırlanan anket maddeleri ile sınırlıdır.

Bulgular

Uzaktan eğitim bilgi ve deneyimi

Araştırmaya katılan öğretim elemanlarından 5'i uzaktan eğitim hakkında yeterince bilgisi olduğunu ifade ederken 9 kişi az bilgisi olduğunu bir kişi ise hiç bilgisi olmadığını belirtmiştir. Katılımcılardan %60'ı (f= 9) daha önce öğrenci veya öğretici olarak uzaktan eğitim deneyimi olduğunu ifade etmiştir. Bu veriler araştırmaya katılan öğretim elemanlarının büyük çoğunluğunun uzaktan eğitim hakkında bir şekilde bilgi sahibi olduğunu göstermektedir (Şekil 2).

Şekil 2. Katılımcıların uzaktan eğitim bilgi ve deneyimi

Hangi dersleri uzaktan eğitim verilebileceği ile ilgili soruya katılımcılar çoğunlukta sözel dersler derken (n=8), 3 kişi teorik derslerin uzaktan eğitim yolu ile verilebileceğini ifade etmişlerdir. Katılımcılardan 4'ü tüm derslerin uzaktan eğitim yolu ile verilebileceğini ifade ederken 7 katılımcı uygulamalı veya etkileşim gerektiren derslerin uzaktan eğitim yolu ile verilemeyeceğini savunmuşlardır (Tablo 2). Uzaktan eğitimle ilgili genel kanaat sözel veya teorik derslerin uzaktan eğitimle verilebileceği, uygulama gerektiren derslerin ise verilemeyeceği yönündedir. Araştırmada elde edilen veriler bu kanaati desteklemektedir.

Tablo 2. Katılımcılara göre uzaktan eğitimle verilebilecek ve verilemeyecek dersler

Uzaktan Eğitimle Verilebilecek Dersler	Kişi Sayısı (n)	Uzaktan Eğitimle Verilemeyecek Dersler	Kişi Sayısı (n)
Teorik dersler	4	Uygulamalı dersler	5
Sözel Dersler	7	Etkileşim gerektiren dersler	3
Lisansüstü dersler	1	Türk Dili	1
Tüm dersler	4		

Uzaktan eğitimin olumlu yönleri

Katılımcıların uzaktan eğitimin olumlu yönlerine ilişkin oluşan temalar Tablo 3'te gösterilmiştir. Uzaktan eğitimin zaman ve mekandan bağımsız olması öğretim elemanlarının en çok ifade ettikleri (f=8) olumlu yön olarak öne çıkmaktadır. Kılıç ve Seyis'in (2014) gerçekleştirdiği bir çalışmada da uzaktan eğitimin zamandan ve mekandan bağımsız olması ve akademisyenlerin iş

yoğunluğuna göre kendini ayarlayabilmesine imkanı tanıması uzaktan eğitimin tercih sebepleri arasında yer almıştır. Zengin içerik (f=3), tekrar imkanı sunması (f=4), kişiye göre öğrenme imkanı sunması (f=2), hazır içerik ve ders notunun bulunması ve derslikteki olumsuzluklardan kurtulma (f=2) diğer öne çıkan olumlu yönler olmuştur. Bunların yanında, öğrencilerin öz denetimine katkı sağlaması, hızlı geri bildirim imkânı, öğretim elemanlarının kişisel gelişimine öncülük etmesi, derslik sorununu çözmesi, sanal ortamın daha rahat olması, ulaşım ücretini ortadan kaldırması gibi olumlu yönler de katılımcılar tarafından dile getirilmiştir. Ayrıca uzaktan eğitimin yüz yüze eğitim için vakti olmayanlara uygun olduğu ifade edilirken 2 katılımcı uzaktan eğitimin hiçbir olumlu yanının bulunmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 3. Katılımcılara göre uzaktan eğitimin olumlu yanları

Temalar	Kişi sayısı (n)
Zaman ve mekândan bağımsız olması	8
Tekrar imkanı sunması	4
Zengin içerik sunulması	3
Kişiye göre öğrenme imkanı sunması	2
Öğrencilerin öz denetimine katkı sunması	1
Hızlı geri bildirim alma imkanı sunması	1
Öğretim mesleki ve teknolojik gelişimine katkı sunması	2
Derslik sorununu çözmesi ve ulaşım ücretini ortadan kaldırması	1
Hiçbir olumlu yanı yoktur	2

Uzaktan eğitimin olumlu yanlarıyla ilgili olarak bazı katılımcıların görüşleri şu şekildedir.

K2: “İnternet de bir mekandır. Mekanın sanallaşması isteyen için katılımı kolaylaştırır. Tüm materyaller ve ders notları sistemde hazır olduğu için isteyen rahatlıkla hiçbir şey kaçırmadan ulaşabilir. Yüz yüze öğrenim için zamanı olmayanlara öğrenim olanağı sağlar. Ayrıca üniversite eğitimi içinde bazı derslerde kronikleşmiş içerik ve biçim sorunlarını çözebilme imkanı sağlamaktadır. Mesleğe başladığı günden beri belli bir kurulu düzen içinde aynı şeyleri tekrar eden öğrencilere, kendini geliştirebilme olanağı sunmaktadır.”

K5: “Her şeyden önce üniversitelerin derslik sorununa çözüm getirmektedir. Dersi veren kişinin öğrencilerin dersin işleyişini olumsuz etkileyecek hal, tavır ve hareketlerinden etkilenmemesini, konsantrasyon problemi yaşamamasını sağlamaktadır. Öğrenciler için ise istedikleri zaman istedikleri yerden dersi takip etme, tekrar izleyerek tekrar yapma imkanı gibi son derece olumlu yönleri vardır. Sınıfta not tutamayan öğrencilerin not tutma, sınav zamanı ders notu arama problemlerine son vermiştir. Çekingenlikleri nedeniyle soru sormayan, hoca ile iletişim kuramayan öğrencilerin rahat bir şekilde soru sormalarını ve iletişim kurmalarını sağlamaktadır.”

K11: “Hoca açısından mekandan bağımsız olması, kalabalık sınıflarda yaşanan iletişim sorununun yaşanmaması, birleştirilmiş gruplar sayesinde aynı konuları az tekrar etme.

Öğrenci açısından devam sorunu olmaması, ulaşım ücretinden kurtulma, değişik öğrenme imkanlarını bir arada bulma”

Uzaktan eğitimin olumsuz yönleri

Uzaktan eğitimin olumsuz yönleri hakkında katılımcıların en çok değindikleri noktalar, etkileşim eksikliği (f=9) ve canlı derslere devam zorunluluğu olmadığı için öğrencilerin derse katılımın az olması (f=5) olmuştur. Canlı derslerin öğretmen merkezli yürütülmesi (f=2), öğrencinin gözünde dersin önemini azaltması (f=3), kontrol sorunu ve öğrencileri kampüs havasından

uzaklaştırması da öğretim elemanlarınca dile getirilen diğer olumsuz hususlar olmuştur. Bir katılımcı ise hiçbir olumsuz yönü bulunmadığını ifade etmiştir (Tablo 4).

Tablo 4. Katılımcılara göre uzaktan eğitimin olumsuz yanları

Temalar	Kişi sayısı (n)
Etkileşim eksikliği	9
Derse katılımın az olması	5
Öğrencilerin gözünde dersin önemini azaltması	3
Canlı derslerin öğretim elemanı merkezli olması	2
Öğrencileri kampüs havasından uzaklaştırması	2
Kontrol sorunu	2
Uygulama eksikliği	1
Olumsuz yanı yoktur	1

Uzaktan eğitimin olumsuz yanlarıyla ilgili olarak bazı katılımcıların görüşleri şu şekildedir.

K2: *“Terk taraflı yürütülüp öğrencinin derse aktif katılımının olmaması. Uygulama dersleri için pratik becerilerinin gelişmemesi. Özellikle yabancı dil dersi için productive skills grubundan yazma ve konuşma becerilerinin yapılamaması.”*

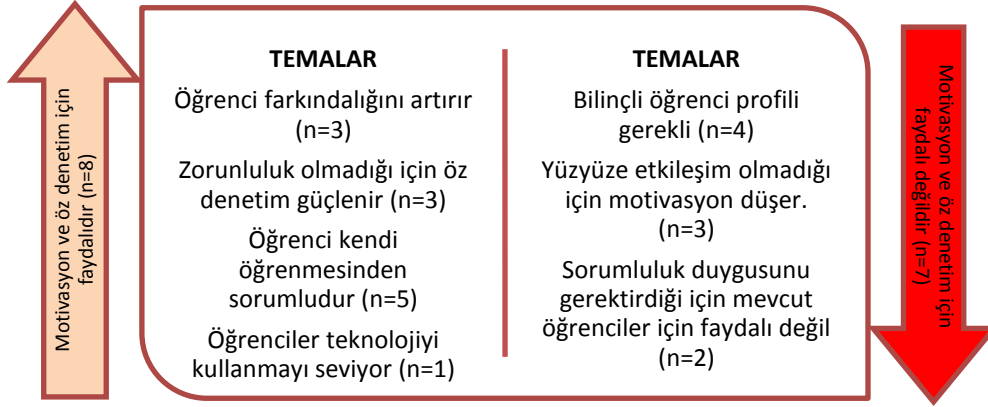
K3: *“Öğretici-öğrenci etkileşimini azaltması. Öğrencilerde dersten sorumlu değilmiş bir algı yaratması. Ayrıca bizim uyguladığımız sistemde her şeyin kaydı olduğu için, öğrencilerin canlı derse katılımının düşük ve bence bu da normal bir sonuç. Eğer bir dersin içeriğinin pdf, video, sunu ve canlı ders kaydı da mevcutsa, canlı derse katılımın az olması beklenen bir sonuç.”*

K14: *“Öğrencilerle yüzyüze eğitimde daha yakından ilgilenebiliyoruz, uzaktan öğretimle ilişkilerimiz ve paylaşımlarımız azaldı. Derse daha uzaklar derse girmiyorlar. E-ders paketlerini çalışmıyorlar.”*

Genellikle klasik (yüzyüze) eğitime alışmış kişilerin büyük çoğunluğu uzaktan eğitimin etkileşim yönünden eksik olduğunu dile getirmektedir. Teknolojinin gelişimiyle birlikte ders işleme yöntemleri değiştiği gibi etkileşim yöntemleri de değişmektedir. Bireyler hem sosyal hayatlarında hem de eğitimde sanal etkileşimi tercih etmekte, sosyal medya, e-posta, forum vb. web tabanlı teknolojileri kullanmaktadırlar.

Öğrenci motivasyonu ve öz denetimi açısından uzaktan eğitim

Katılımcıların “Öğrenci motivasyonu ve öz denetimi açısından uzaktan öğretim faydalı mıdır? Gerekçeleri ile açıklar mısınız?” sorusuna verilen cevaplarda bazı öğretmenler (n=7) mevcut öğrenci profilinde motivasyonu düşüreceği ve öz denetim olmayacağını savunurken bazı öğretmenler de (n=8) hem motivasyonu artıracığı hem de öz denetimi güçlendireceği kanaatini dile getirmişlerdir (Şekil 3).

Şekil 3. Uzaktan eğitimin öğrenci motivasyonu ve öz denetimine etkisi hakkında öğretmen görüşleri

Öğrenci farkındalığını artırması ve derse katılımın isteğe bağlı olması ve öğrencinin teknolojiyi kullanmayı sevmesi motivasyonu artıran yönler olarak ifade edilirken, öğrencinin kendi öğrenmesinden kendisi sorumlu olması ve zorunluluk olmaksızın derslerin takip edilmesinin öz denetim açısından faydalı olduğu belirtilmiştir. Uzaktan eğitimin öğrenci motivasyonu ve öz denetimine etkisi hakkında bazı katılımcıların görüşleri şu şekildedir.

K3: “Motivasyon için pek sayılmaz. Ama öz denetim açısından oldukça faydalıdır. Dilediği zaman ders dökümanlarına erişip kendi öğrenmesini kendisi planlar.”

K5: “Özellikle ortak zorunlu derslerde öğrenciyi derse motive etmek ve 2 saat boyunca derse odaklanmasını sağlamak çok zordur. Uzaktan eğitim sayesinde isteyen öğrenci canlı dersleri izlemekte, canlı ders anında derse takip edecek motivasyonu olmayanlar derse izlememekte ve daha sonra istedikleri bir vakitte derse izleyebilmektedirler. Bir ders için 2 saat sınıfta kalma gibi streslerden uzak oldukları için derse karşı daha motivedirler. Dersi takipte zorunluluk ve baskı hissetmemeleri onların öğrenmeye daha açık olmalarını sağlamaktadır.”

Öğretici rollerine etkisi

Uzaktan öğretimin öğreticinin rollerine etkisine ilişkin olarak katılımcılar uzaktan öğretimle öğretim elemanlarının bilgiyi paylaşan, teknolojiyi kullanan ve içerik hazırlayan bireylere dönüştüğünü ifade etmişlerdir. Bunu yanında standartlaşmayı sağladığı ve farklı öğretim metotlarını kullanmayı desteklediği için de öğretici rollerine etkisi olduğunu belirtirken öğreticiyi monotonluktan kurtaracağını dile getirmişlerdir. 3 katılımcı uzaktan öğretimin öğretici rollerine etkisi yok derken 2 katılımcı da etkileşimi ve kontrolü azalttığını ifade etmişlerdir (Tablo 5).

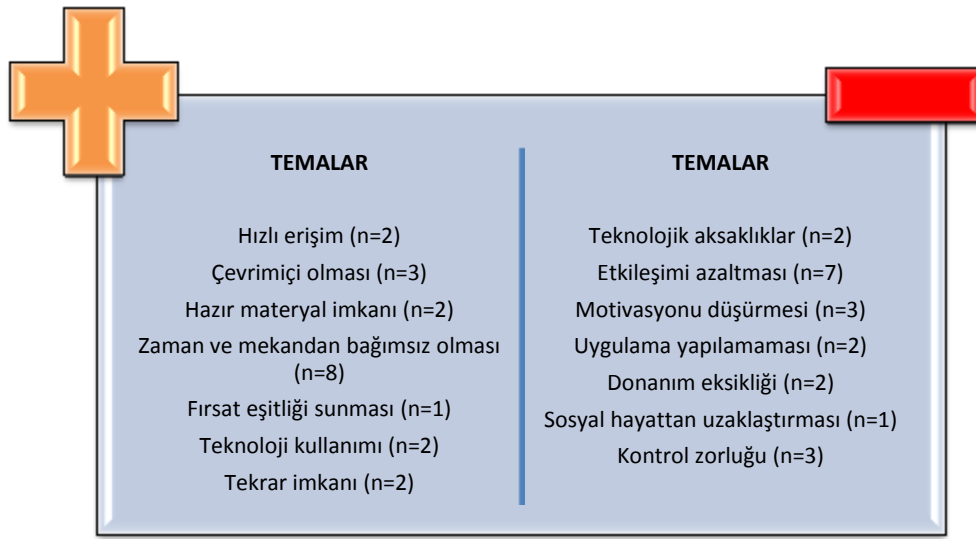
Tablo 5. Uzaktan eğitimin öğretici rollerine etkisi

Temalar	Kişi sayısı (n)
Teknolojiyi kullanma	2
Bilgiyi paylaşma	2
İçerik ve materyal hazırlama	6
Standartlaşma	1
Farklı öğretim metotlarını kullanma	1
Etkisi yok	3
Öğreticinin etkileşim ve kontrolünü azaltır	2

Uzaktan eğitimde, öğretim elemanlarının içerik ve materyal hazırlamasının, teknolojiyi kullanmasının ve bilgiyi paylaşmasının öğreticilerin rehberlik ve modellik rollerine yönelik katkılar olduğu söylenebilir. Buna karşın öğreticinin etkileşim ve kontrolünü azaltmasından dolayı da liderlik rolünü olumsuz etkilediği düşünülebilir.

Güçlü ve zayıf yanları

Katılımcılara göre uzaktan eğitimin güçlü ve zayıf yönlerine ilişkin Şekil 4’te verilmiştir. Öğretim elemanları, hızlı ve çevrimiçi erişim olmasını, öğrencilere hazır ders materyallerinin sunulabilmesini, zaman ve mekandan bağımsız olmasını, fırsat eşitliği sunmasını, teknolojinin etkin bir şekilde kullanılmasını ve tekrar imkanı sunulmasını güçlü yönler olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Buna karşın teknolojik aksaklıklar, etkileşimi azaltması, motivasyonu düşürmesi, uygulama yapılamaması, donanım eksikliği, sosyal hayattan uzaklaştırması ve kontrol zorluğu uzaktan eğitimin zayıf yönleri olarak görülmüştür.

Şekil 4. Katılımcılara göre uzaktan eğitimin güçlü ve zayıf yönleri

Eğitimin kalitesine etkisi

“Sizce uzaktan öğretim avantajları (zenginleştirilmiş öğrenme ortamı, teknolojik araçlar, fırsat eşitliği, zaman-mekan bağımsızlığı vb.) eğitimin kalitesini artırır mı? Evetse asıl? Hayırsa neden?” sorusuna katılımcıların 11’i uzaktan eğitimin kaliteyi artırdığını belirtirken 4’ü artırmadığını beyan etmişlerdir (Tablo 6).

Tablo 6. Uzaktan eğitimin eğitim kalitesini artırıp artırmayacağına ilişkin görüşler

Eğitimin kalitesini	Kişi sayısı (n)
Artırır	11
Artırmaz	4

Öğretim elemanlarının artırır veya artırmaz şeklindeki kanaatlerini gerekçelendirmedikleri ve olumlu görüş bildiren katılımcıların da belli bir şarta bağlı oldukları göze çarpmaktadır. Konuya ilişkin bazı katılımcı şu şekildedir.

K1: *“Kesinlikle artırır. Ancak ön koşullar sağlanırsa. Öğrenci ve öğretici gerekli donanım ve altyapıya sahipse, uzaktan eğitim hakkında yeterli bilgi beceriye sahipse zenginleştirilmiş eğitim ortamı her öğrencinin farklı öğrenme stratejilerini karşılar.”*

K3: *“Kesinlikle artırır ama öğrenciler ve öğretmenler bu imkanları etkili bir şekilde kullanır ve yönetebilirse”*

K6: *“Evet artırır. Sunulan içeriğin kalitesine bağlı olarak alternatif öğrenme imkanı sunar.”*

K11: *“Evet. Ancak hazırlanan materyallerin çok güzel olması gerekir.”*

K15: *“Artırır. Ancak bu avantajları kullanabilen öğrenciler için geçerli. Sanırım biz buna daha hazır değiliz.”*

Verilen cevaplar incelendiğinde öğretim elemanlarının, uzaktan eğitimin kaliteyi ancak iyi bir içerikle ve bunları bilinçli şekilde kullanabilecek öğretici ve öğrencilerin bulunmasıyla artıracığı görüşünün hakim olduğu görülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Uzaktan eğitimin uygulaması ile ilgili olarak eğitim sürecinin en önemli aktörleri olan öğretici ve öğrencilerin görüşlerinin alınarak değerlendirilmesi, araştırmalar sonucunda elde edilecek bulgulara göre hem devam eden süreçlerin yeniden yapılandırılması hem de geleceğe dönük çalışmaların şekillendirilmesi açısından büyük önem arz etmektedir. Bu çalışmada Namık Kemal Üniversitesi'nde OZD'yi uzaktan eğitim yolu ile vermekte olan öğretim elemanlarının uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri alınmıştır. Bu kapsamda uzaktan eğitimin, olumlu ve olumsuz yönleri, öğrenci motivasyonu ve öz denetimine etkisi, öğretici rollerine etkisi, güçlü-zayıf yanları ve eğitimin kalitesine etkisi ile ilgili olarak katılımcıların görüşlerine başvurulmuştur. Veriler alanyazın taraması yapılarak araştırmacılar tarafından hazırlanan ve uzman görüşleri alınarak son hali verilen anket formu ile toplanmıştır. Verilerin incelenmesinde nitel veri analizi yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

Katılımcılar genel olarak teorik veya sözel derslerin uzaktan eğitim yolu ile verilebileceğini ancak uygulamalı derslerin ve etkileşim gerektiren derslerin uzaktan eğitim yolu ile verilemeyeceğini ifade etmişlerdir. Özköse ve arkadaşlarının (2013) yaptığı çalışmada da benzer şekilde uzaktan eğitimin uygulamalı ve etkileşimli dersler için uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Hâlbuki sunulan zengin içerik sayesinde bazı etkileşimli veya uygulamalı konular uzaktan eğitimle, yüz yüze eğitimden daha etkin bir şekilde verilebilir. Uzaktan eğitimin olumlu yönleri olarak zaman ve mekândan bağımsız olması, tekrar imkanı sunması ve zengin içerik sunulması temaları öne çıkarken ve olumsuz yön olarak etkileşim eksikliği, derse katılımın az olması ve öğrencilerin gözünde dersin önemini azaltması temaları ağırlık kazanmıştır. Kılıç ve Seyis'in (2014) çalışmasında da zaman ve mekandan bağımsız oluşunun uzaktan eğitimin tercih sebeplerinden biri olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Uzaktan eğitimin öğrenci motivasyonuna etkisi konusunda ise katılımcılar genellikle olumlu kanaate sahipken öz denetim konusunda mevcut öğrenci profilinden dolayı olumsuz kanaat bildirmişlerdir. Uzaktan eğitimin öğrenci farkındalığını artırdığı, öğrenci kendi öğrenmesinden sorumlu olduğu ve özellikle canlı derslere katılım isteğe bağlı olduğu için öğrencilerin öz denetimini güçlendirdiği dile getirilmiştir. Ayrıca günümüz gençlerinin teknolojiyi kullanmayı sevmesinden dolayı motivasyonu olumlu etkilediği belirtilmiştir. Web Tabanlı Öğretim (WTO) hakkında yapılan bir çalışmada da (Çetin vd., 2013) WTO'nün dikkat ve motivasyonu arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcılara göre uzaktan eğitimle bir öğretim elemanı teknolojiyi kullanan, bilgiyi paylaşan, ders içeriği ve materyali hazırlayan ve farklı öğretim metotlarını kullanabilen bir öğretici formatına dönüşmüş olacaktır. Genel olarak öğretici rollerine olumlu katkı sağlayacağı kanaati ortaya çıkmıştır. Bu yönüyle elde edilen bulgular Topu ve arkadaşlarının (2011) yaptığı çalışmada elde ettikleri yüz yüze eğitimden uzaktan eğitime geçişte öğretim elemanlarının rollerinde; teknoloji kullanımı, derse hazırlık, öğretme motivasyonu, etkileşim ve değerlendirme boyutlarında değişimler olduğu

bulgularıyla örtüşmektedir (Topu vd., 2011). Egan ve Akdere (2005) yaptıkları çalışmada uzaktan eğitimde öğretmenin en önemli rolünün öğrenme için bir rehber olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Özköse ve arkadaşlarının (2013) yaptıkları “Uzaktan Eğitim Süreci için SWOT Analizi” adlı çalışmada uzaktan öğretimin güçlü yönleri olarak, zamandan ve mekândan bağımsızlık, teknolojik altyapı, akademik personel, teknik destek, her kesimden öğrenciye erişim imkânı, program çeşitliliği ve etkileşim güçlü yönler olarak tespit edilmiştir. Aynı çalışmada derslerin yalnızca teoriyle sınırlı kalması, öğrenci-öğretim elemanı-içerik üçgenindeki karşılıklı etkileşimin eksikliğini zayıf yön olarak değerlendirilmiştir. Bu çalışmada da zaman ve mekandan bağımsızlık en güçlü yön olarak karşımıza çıkmıştır. Uzaktan eğitimin zayıf yanları olarak da teknolojik aksaklıklar, etkileşimi azaltması, motivasyonu düşürmesi, uygulama yapılamaması, donanım eksikliği, sosyal hayattan uzaklaştırması ve kontrol zorluğu temaları ortaya çıkmıştır. Özköse ve arkadaşlarının (2013) yaptığı çalışmada etkileşim güçlü yönken bu çalışmada zayıf yön olarak belirtilmiştir. Bu farklılığın öğretim elemanlarının etkileşime bakış açılarının farklı olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Çalışma sonucunda ayrıca, uzaktan eğitimin zenginleştirilmiş öğrenme ortamı, teknolojik araçlar, fırsat eşitliği, zaman-mekan bağımsızlığı vb. özellikleriyle eğitimin kalitesini artırdığı görüşü ağırlık kazanırken, sunulan içerik ve bilinçsiz ve sorumluluk almaktan kaçınan öğrenci profilinden dolayı eğitim kalitesine bir katkı sağlamayacağı da savunulmuştur.

Elde edilen bulguların şuanda uzaktan eğitim yapan kurumlara rehberlik edeceği, bu konuda çalışma yapacak olan araştırmacılara ışık tutacağı düşünülmektedir. Uzaktan eğitim yapacak olan kurumların, öğreticilerin ve öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerini artırma, içerik hazırlama ve muhtemel teknik aksaklıkların önünü alma konusunda gerekli ön hazırlıkları yaptıktan sonra uzaktan eğitime başlamaları daha uygun olacaktır. Hizmetiçi eğitimlerle öğretim elamanlarının desteklenmesi ve uzaktan eğitim süresince geri bildirimler alınarak gerekli değişikliklerin yapılması da sunulan eğitimin kalitesini artıracaktır. Yapılacak çalışmalarda benzer başlıklar hem öğrencilerin hem de öğreticilerin görüşleri alınarak karşılaştırmalı incelenebilir. Ayrıca uzaktan eğitimin öğretici rollerine katkıları ve olumsuz etkileri tek başına bir konu olarak ele alınabilir.

Kaynaklar

- Adnan, M. & Boz, B. (2015). Faculty Members' Perspectives on Teaching Mathematics Online: Does Prior Online Learning Experience Count?. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 6(1).
- Allen, B., Crosky, A., Yench, E., Lutze-Mann, L., Blennerhassett, P., Lebard, R., Thordarson, P., & Wilk, K. (2010). A model for transformation: A trans-disciplinary approach to disseminating good practice in blended learning in science faculty. In C. H. Steel, M. J. Keppell, P. Gerbic & S. Housego (Eds.), *Curriculum, technology & transformation for unknown future. Proceedings of ascilite Sydney 2010 (pp.36-48)*. Sydney, Australia: The University of Queensland. Retrieved from <http://ascilite.org.au/conferences/sydney10/procs/Allen-full.pdf>
- Bates, A. W. (1999). *Technology, Open Learning and Distance Education*. London: Routledge.
- Bawane, J., & Spector, J. M. (2009). Prioritization of Online Instructor Roles: Implications for Competency-based Teacher Education Programs. *Distance Education*, 30(3), 383-397.
- Beaudoin, M. (1990). The Instructor's Changing Role in Distance Education. *The American Journal of Distance Education*, 4(2).
- Blake, R.J. (2007). New Trends in Using Technology in The Language Curriculum. *Annual Review of Applied Linguistics*, 27, pp 76-97. doi:10.1017/S0267190508070049.
- Chakanyuka, S., Chiome, C., & Chabaya, O. (2008). Staff-related factors contributing to quality in Open and Distance Learning. *Common Wealth of Learning*. www.col.org/fpf6/fp/zzZW4431.doc.

- Chapelle, C. (2003), *English Language Learning and Technology: Lectures on Applied Linguistics in the Age of Information and Communication Technology*. John Benjamins Publishing.
- Çetin, O., Çalışkan, E. & Menzi, N. (2013), The Views of Academics about Web-Based Instruction. *Elementary Education Online*, 12(3), 886-902. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>
- Egan, T. M., & Akdere, M. (2005). Clarifying distance education roles and competencies: Exploring similarities and differences between professional and student-practitioner perspectives. *The American Journal of Distance Education*, 19(2), 87-103.
- Geray, C. (2007). Distance education in Turkey. *International Journal of Educational Policies*, 1(1), 332 - 62.
- Gülbahar, Y. (2009). *E-öğrenme*. Ankara: PegemYayıncılık.
- Ibrahim D.Z., & Silong A.D. (1997). Assuring Quality Learning Support for Teachers' Distance Education Program. A paper presented at the 11th Annual Conference in Distance and Open Learning.
- İnan, C. (2013). Evaluation of the Views of Faculty Members from Dicle Universty about Distance Education. *EJEDUS Electronic Journal of Education Sciences*, Year: 2013 Volume: 4.
- İşman, Aytekin; Dabaj, Fehmi; Altınay, Zehra; Altınay, Fahriye. (Temmuz 2004). The Evaluation of Students' Perceptions of Distance Education. *TOJET: Turkish Online Journal of Educational Technology*. 3 (3), ISSN 1303 – 6521. ED495697.
- Kılıç, S., & Seyis, E. (2014) , Uzaktan Eğitim Programlarından Eğitim Alan Öğretim Elemanlarının, Uzaktan Eğitimi Ve Aldığı Eğitimi Benimseme Durumları. *Journal of Global Engineering Studies*, 1(1), 19-35.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1984). *Qualitative Data Analysis: A Sourcebook of New Methods*. Beverly Hills7 Sage Publications.
- Özköse, H., An, S., & Çakır, Ö. (2013). Uzaktan Eğitim Süreci için SWOT Analizi. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*, 5 (41).
- Rüzgar, N. S. (2004). Distance education in Turkey. *The Turkish Online Journal of Distance Education*. (TOJDE), 5(2), 22-32.
- Saban, A. (2008). Okula İlişkin Metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55,459-496.
- Süer, İ., Kaya, Z., Bülbül, H.İ., Karaçanta, H., Koç, Z. & Çetin, Ş. (2005). Gazi Üniversitesi'nin Uzaktan Eğitim Potansiyeli. *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET*, ISSN: 1303-6521 4(1), 14.
- Topu, F.B., Baydaş, Ö., Demirel, T. & Karaman, S. (2011). Yüz Yüze Öğretimden Uzaktan Öğretime Geçişte Öğretim Elemanlarının Rol Değişimleri. IETC - May 25-27, İstanbul, TURKEY.
- Walker, S. L., & Fraser, B. J. (2005). Development And Validation Of An Instrument For Assessing Distance Education Learning Environments in Higher Education: The Distance Education Learning Environments Survey (DELES). *Learning Environments Research*, 8, 289–308.
- Willis, J. (1996). Change and Information Technology (Editorial). *Journal of Information Technology for Teacher Education*, 5(1/2), pp. 2-7.
- Yalman, M., & Kutluca, T. (2013). Mathematics Prospective Teachers' Approaches towards the Distance Education System Used for the Department Courses. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21 (2013) 197-208.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (8. Baskı)* Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yunus, Melor Md. (2007). Malaysian ESL Teachers' Use of ICT in their Classrooms: Expectations and Realities. *The Journal of EUROCALL*. Vol.9 (1): 79-95.

Extended English Abstract

It is of great importance to explore the opinions of learners and academic staff about distance education for institutions which aim to apply it in order to identify the institutional readiness and make necessary preparations in addition to improve the quality of education for the institutions which has already running distance education. For this purpose, questionnaires, attitude scales, experimental and pilot studies can be carried out.

The purpose of this study is to find out the views of academic staff on distance education who lecture Atatürk's Principles and History of Turkish Revolution, Turkish Language and Foreign Language (English) via distance education at Namık Kemal University (NKU). In this respect, besides the demographic information, the knowledge and experience of the participants in terms of distance education, their positive (pros) and negative (cons) opinions on it, the effect of distance education on students' motivation and self-autonomy are included in the questionnaire. Moreover, the participants were asked about the effect of distance education on instructional roles, strengths and weaknesses, and whether it contributes to the quality of education.

A total of 33 academic staff teach the Common Compulsory Courses via distance education at NKU. 15 of the participants (45.45%) took place in the current study. During the selection of the research group, the ones who have already experienced distance education were preferred.

The reason was to reach the individuals who have knowledge about distance education and using it. In this context, sampling criteria was selected among purposive sampling methods. Their contribution was totally voluntary. 46.66% of the participants ($f = 7$) were female, 53.34% ($f = 8$) were male.

Research data was collected in the 2014-2015 academic year by administering a questionnaire consisting of two parts. In the first part, demographic information such as gender, job title and experience of the participants was included. The second part of the questionnaire developed by the researchers themselves based on the relevant literature, similar studies and expert opinions included 2 close-ended and 8 open-ended questions.

The obtained data were analysed based on content analysis which is one of the qualitative data analysis method. At the first place, considering the qualitative data, the raw data was read to reach a general sense of the information. Later on, the data was organized into logical and meaningful categories. Moreover, open coding was applied which helps to identify the themes emerged from the data. Prominent answers and thoughts were summarized and listed by the researchers for each open-ended question and they were compared with the experts' themes. The reliability of the data was calculated as $(p) = 45 / (45 + 5) \times 100 = 90\%$ according to the formula Consensus / (Consensus + Dissidence) * 100 put forward by Miles and Huberman (1994). Also, emergent themes and sub-themes were found internally consistent.

The participants generally reported that theoretical or verbal courses can be given through distance education, however the courses which require practice and interaction cannot. While the recurrent themes in the data set regarding positive aspects of distance education were time-place independent (Anywhere-Anytime), the opportunity for reviews, and enriched content, lack of interaction, lack of attendance of learners and its decreasing the importance of the courses were identified as negative sides. As for the effect of distance education on student motivation, while participants reported generally positive opinions, regarding self-autonomy they stated negative views because of the current student profiles.

Distance education was claimed to increase the awareness of learners and make them responsible for their own learning, additionally to strengthen self-control as the attendance to

online courses is optional. Moreover, because adults like using technology it is stated that motivation increases. According to the participants, the roles of the academic staff in distance education include the effective technology user, sharing information, content designer and active user of various teaching methods. In general, it was supported as a positive effect on the instructor roles.

In this study, the most reported theme as the most powerful side of distance education was time and place independence. Additionally, technological flaws, lack of interaction, the decreasing of motivation, lack of practice, lack of hardware and difficulty of control were identified as weaknesses. Also in this study, regarding the quality of education, enriched learning environment, technological tools, equal opportunities, independence of time and place and etc. were reported to increase the quality of education. However some of the participants disagreed to this issue as the learners avoided taking responsibility to use the enriched content and opportunities.

It is considered that the findings of the study could guide the institutions which apply distance education and shed light on further research studies. For the institutions who will start distance education it is strongly suggested that necessary preparations should be made in order to increase readiness level of learners and instructors, develop content and prevent possible technical problems before applying distance education. Providing academic staff with in-service training, getting feedback during the distance education and making necessary changes will improve the quality of education offered. Furthermore, this study can be replicated under similar headings by taking both learners and teaching staff opinions into account in a comparative study. Additionally, the contribution and effect of distance education on the roles of teaching staff can also be studied in any further research study.